

Yağmur ve TOPRAK

Amâlimiz eskârimız ikbali vatandır.

N. KEMAL

BU SAYIDA

Basınıımızda Köylü * Unutulan Mehmetcik * Köyden mektup
* Hortlayan irtica * Köylünün gelir - gideri * Gurbet yolu (şiiir)
* Ziya Gökalp diyor ki * Harp destanı (şiiir) * Saman yüklü
kağı (Hikâye) * Gündüz * Tütün yolu * Rakamlarla köy * Köy-
den fıkralar * Köy bibliyografyası * Çiçek açacak (şiiir) * Olan-
dan bitenden.

Sayı : 3

15 Krş.

1 Eylül 1948

BASINIMIZDA KÖYLÜ

TÜRK KOYU

«Yirmibeş senedir köylünün gözünü boyamaktan ve kulağını rıyakâr komp-limanlarla şişirmekten başka bir şey yapamadık. Türk köylüsü mütevazı ol-duğu kadar sabırlıdır. Akıldan yana da dünyanın en akıllı köylüsüdür.» «Köylü bu memleketin efendisidir» de-diğimiz zaman bu yalancı teraneye hiçbirini inandıramadık. Bize inanır gi-bi göründü ve inanmadı. Geçenlerde köylünün mektebini yapması için ona amelelik etmesini cebren teklif edenle-re karşı bütün bu masallara inanmadı-ğını şu cümle ile anlatmış oldu.

— Bize memleketin efendisi diyorsu-nuz. Bir yandan da bizi zorla ırgat gi-bi çalıştırıyorsunuz. Eğer efendilik bu ise vazgeçtik biz bu efendilikten, sizin gibi kumanda başında usak olmayı tercih ediyoruz.» HÜRİYET 22/7/1948

SEN SABİR VER YARABBI

Yaşar Nabi Nayır'ın bu başlık altın-da çıkan yazısından şu parçayı alıyo-ruz: «Ya köy okulları. Büyük ümitler, şatafatlı reklamlarla giriştiğimiz köy öğretimi davasını da yüzümüze gözü-müze buluşturdık. Tarlalı, aletli öğret-men prensibi yürümedi, yürütülmedi. Yıllarca okutarak hoca ettiğimiz köy gençleri aldıkları otuz lira ile sefalet içinde, borç içinde bunaldılar. Sistem değiştirdik, yalnız maaş olmaları es-sını kabul ettik. Bu sefer de ellerine 70 lira gibi odacı aylığından az bir para verdik. Şerefli olduğu kadar ağır bir yükü omuzlarında taşıyan bu binlerce genç derterine deva bulacak makamı hâlâ arıyorlar.» VARLIK sayı : 337

KOY VE KOYLU

Kemal Okşa yazıyor: «Köylülerimizi kalkındırmak, onları saadete erdirmek

için, önce onlardan bir şeyler öğren-memiz, onlar ile gülüp onlar ile ıstırap duymamız, kelimenin tam manasıyla onlarla kaynaşmamızla mümkündür. İs-te köyün iç bünyesine bu suretle nüfuz edebilir ve istediğimiz yeni tip müstah-sil türk köyünü ve türk köylüsünü bu kıvamda yaratabiliriz. Yoksa öteden-beri olduğu gibi, onun bunca emekle-rini elinden alır, merkeziyet zihniyeti içinde israf edersek, her saadet ışıgın-da tek milli kaynağımız ve istinatgâhı-mız olan bu pınarı kurutmuş olur ve dünyanın bu gayri tabii ideoloji akış-ları içinde yutularak erir, mahvolur gi-deriz.» TASVİR 22/7/1948

TEK YOL

Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün Universi-teye katılması dolayısıyla, Kerim Ö-mer Çağlar diyor ki: «Bir teknik asrı olan 20. yüzyılın birinci bölümünde memleketin hemen bütün maddi varlı-ğı tarihe malolmuştu. O gün elimizde tek kıymet olarak yalnız köy ve top-rağın sahibi olan köylü kalmıştı. Fakir ve yorgun düşmüş olmasına rağmen bütün ümitler, gene türk köylüsüne ve onun mesleği olan ziraate bağlan-mıştı.

İzmir iktisat kongresinden başlaya-rak bugüne kadar her geçen gün bu ümitteki isabeti ancak isbat etmiş ve bizleri siklet merkezi köye ve nüfusu-muzun büyük bir kısmının meşgalesi olan ziraate dayanan bir iktisadi poli-tika üzerinde yürümek zorunda bırak-mıştır. Daha başlangıçta Türk milleti-nin hakiki ve temelli refahını sağlıya-cak tek yolun köyden ve tarladan geç-tiğine kimsenin şüphesi yoktu.» ULUS 18/7/1948

UNUTULAN MEHMETCİK

1922 nin Mehmetçigi bugün dede ol-muştur. Türk milletinin ölüm kalım gün-lerinde yabancı saldırısına karşı ken-disinin ve omuzdaşlarının kahramanlık-larını artık torunlarına anlatmaktadır. Milletimizin boynuna geçirilmek iste-nen zincirleri kırıp dağıtan bu adsız kahramanlar, ağaran saçlarına rağ-men, şimdi de aynı toprağı alın teriyle sulamakta, yetiştirdikleri nimetlerle ay-nı millete hayat vermektedirler. On-lar, eserlerinin büyüklüğü karşısında ne şırmamışlar, ne baş dönmesine tu-tulmuşlar, ne de mevki ve koltuk hırsı ile yanıp tutuşarak zavallılaştırmışlardır.

Dün, kanı ve hayatı ile, bugün, a-lın teri ve elemeği ile bu yurdu ayakta tutan, Kanuni Sultan Süleyman'ın deyi-şiyle «velinimets», Atatürk'ün deyişiyle «efendi» olan bu büyük kitle, bugün, kendi alın yazısıyla başbaşa bırakıl-mış bir haldedir. Onlar, cepheden tar-laya döndükten, kara sapanın peşine takıldıktan sonra sadece unutulmakla kalmamışlar, nankörce hareketlerin baskısı altında ezilmeye de bırakılmış-lardır.

O köylü ki, bir zamanlar, günlük tebliğlerde, Büyük Millet Meclisinin he-men her oturumunda, gazetelerde, nu-tuklarda en başta ve bin şükranla anı-lıyordu. En salâhiyetli ağızlar tarafın-dan, memleketin tek kurtarıcısı olarak ilân ediliyordu. Herşey, herşey köylü-nün eseridir, varlığımızı, istiklâlimizi köylüye borçluyuz deniliyordu. Kurtu-luş savaşının heyecanlı günlerinde, o

zamanın Millî Savunma Bakanı Refet Paşa, 13 eylül 1337 tarihinde Meclis kürsüsüne çıkıyor, alkışlar arasında herşeyi köylüye malediyordu: «Arka-daşlar, bundan bir kaç gün evvel, hu-susi tarzda huzuruza çıktığım zaman en büyük vazifenin bu harp dolayısıy-le köylülere düştüğünü, onların saye-sinde bu harbin kazanıldığını ve bu-nun için köylülere medyunu şükran olduğumuzu burada söylemişim. Bu kat'i zaferi milletin ülvüvü cenabına medyunuz. Müdafaa-i Milliye Vekili or-dunun şükranını milletin ayaklarına se-rerken, gözönünde kağı arabalarıy-le çalışan köylülere ve köylü kadınlara bu şükranı burada bir defa daha eda etmek en mukaddes bir vazifedir ve bunda hiç şüphe yoktur. Bu, ferdin zaferi. değil, milletin zaferidir. Asıl, kağı arabasıyla koşan, yavrusunu ku-cağında taşıyan köylü kadının zaferi-dir. Şükranı bir defa daha resmen ve alenen tekrar ediyorum.»

Hiç olmazsa bayramdan bayrama bu kurtarıcı köylüyü hatırlıyalım. Onla-rı tekrar asırlık ihmallerin perişanlığı içinde bırakmayalım. Ne efendi ne usak sadece eşit bir vatandaş muamelesi yapalım. Köylünün hakkını köylü-ye verelim.

Dergimiz, bugün, saldırganları tepe-leyip egemenliğimize kavuştuğumuz bu büyük kurtuluş gününü kutlarken, 30 Ağustosun kahraman mehmetçigini hürmele anmayı borç bilir.

«Bu sahada akan Türk kanları, bu semada pervaz eden şehit ruhları devlet ve cumhuriyetimizin ebedi muhafızlarıdır.» Dumlupınar - 30 Ağustos 1924. ATATÜRK

KÖYDEN GELEN MEKTUP

Dergimizin bilhassa sevincini, ümidi- ni, öfkesini, yaşama gücünü bu to- praktan alanların, bu toprağı kanı ve emeği ile vatanlaştıranların dergisi o- larak seçilmesindeki isabet kadar köy- de eğitim ve öğretim işleri ile görev- lendirilmiş arkadaşlara bir sayfa ay- rılması şüphesiz bizleri çok sevindirmiş- tir. İlk sayınızda durumlarını belirttiği- niz köy öğretmenlerinden birisi oldu- ğumdan durumumuzun bir kısmını da ben anlatmak istiyorum.

Köyün tek aydını olarak köye dö- nen ve üzerine ağır görev ve sorum- luluk yüklenen köy öğretmenlerini gü- nümüzün çeşitli sosyal meselelerinin çapraşıklığı kadar, durmadan değişen mevzuat ve talimatnameler, okul için- de ve dışındaki her türlü telkin ve tesir- ler kararsızlık içinde bocalatabilir mi? İmkânsızlık herkesi şaşırtabilir. Fakat imkânsızlıklar içinde harikalar yarat- mağa alışık bir milletin evlâdı olan Türk öğretmenini aslâ.

Bu gün 20 yi aşan Köy Enstitülerini kuranların kurak bozkırları yeşerten- lerin, on kazmada ancak bir küreklik toprak kopararak buzun kayaya çe- virmiş olduğu toprağı soğuk ve ayaz- da parça parça edenlerin. Biz yelinde, selinde yanmış köy çocuklarıyız di- yenlerin; köylere gidince yaratıcı ka- biliyetleri nasıl yok oluyor.

Çünkü, bu güne kadar büyük bir ül- kü ile köylere gönderilen öğretmenler kendilerini tutan, koruyan, besliyen bir varlığa inanamamış tek başına köyler- de köy okulu ve enstitüleri aleyhine

siddetli bir ceryanla karşılaşmıştır.

Bizim 3 ayda bir aldığımız emekli ve yetim maaşı gibi 227 lira küsur ku- ruş kendi köyümüzde ve yahut başka bir yerde bu gün bir aileyi nasıl ge- çindirir. Öyle arkadaşlarımız var ki o- kullar kapanır kapanmaz ailesinin mai- şetini temin edebilmek için kanunun ü- zerine yüklediği üçer vazifeleri bira- karak şehire iş aramağa gidiyor. 3 aylık bir zamanda kazandığı para ile bir parça eski vaziyetini düzeltmeye çalışıyor. Ne yapsın? Öğretmen ki, bu gün bir gazeteye bile abone olamıyor. Kitap, gazete, dergi görmiyen radyo dinlemiyen okulundan cumartesi, pa- zar, bayram tatillerinde dahi ayrıla- mıyan (ayrılıtırılmayan) öğretmenin şüphesiz yaratıcı kabiliyetleri ölebilir.

Değişen mevzuat, program usul ve talimatnameler bir öğretmeni kararsız- lık içinde bocalatabilir. Kabahat ne öğretmende ne de onu yetiştirenlerde- dir. Bizi köy içinde insanca yaşatmak köye bağlayabilmek için, diğer mes- lektaşlarımız gibi geçimlerimizin dü- zenlenmesini, bizlerin mesleğimizde ra- hatça çalışarak başarıya ulaşabilme- miz için her türlü imkânların hazırlan- masını, bize ve çocuklarımıza okuma ve mesleğimizde ilerleme kolaylıkların- ın verilmesini; başarısı görülen arka- daşların da terfilerinin diğer memurlar gibi cıyılanmasını köy ve köylü ile ilgili bulunanların bizlerin durumları ile alakalanmasını candan temenni e- derim.

Ağa köyü öğretmeni
Nidai KURU

Hortlayan İrtica Karşısında

Milletçe Uyanık Bulunmalıyız

Geçen gün, karşılaştığım bir arka- daşla ileri geri konuşurken söz son za- manda baş kaldıran irticaa geldi da- yandı. Bu arkadaş hemen oracıkta gözleriyle gördüğü şöyle iç sızlatıcı bir olaydan bahsetti. «Bu defa, iki yıldır ayrı bulunduğum kir kazaya uğradığım da bura öğretmenlerinin hemen hepsi- nin işi softalığa döktüklerini, namaz ve niyazdan arta kalan zamanlarını da hu çekmekle öldürdüklerini gö- rünce hayretten dona kaldım dedi. Bunların içinde sakal bırakıp tarikata bile girenler vardı. Halbuki, bir zaman bu arkadaşların hemen hepsi de çevre- lerinde Atatürk inkilâbının birer müda- fii, irtica ve taassubun amansız birer düşmanı olarak görünürlerdi.»

Gerçekten memleketin birçok bölge- lerinde daha eşine sıklıkla rastlamakla azap duyduğumuz bu olay karşısında arkadaşla uzun uzun kafa yorduk. He- men hepsi de Atatürk devrinin mahsul- leri olan gençlerdeki bu anî değişikli- ğe sebep ne idi. Dünya tersine mi dön- müştü? Acaba «ruhlara göklerin me- lekutundan yeni bir vahiy, yeni bir il- ham-ı rabbani» mi inzal olmuştu. Yok- sa hatıftan gelen bir ses onlara bu güne kadar tutulan yolun yanlış oldu- ğunu mu fısıldamıştı? Demek yarın bu seş şabkanın yerine fesi, Türkçe yazının yerine arapça yazıyı, Üniver- sitelerin yerine medreseleri koyacak- sınız dese bizim bu Atatürkçü gençler(!) geriye doğru 180 derecelik bir inhiraf yapmakta en ufak bir tereddüd göster- miyecekler. Allah başıslasın böyleleri- ni yarın başlarında yeşil birer sarık,

ellerinde kamış kalemlerle yobazların ya- nı başında «Şeriat isterük» diye karşı- mıza dikilmiş görürsek hiçte şaşmıya- lım. İnsan bunları duyunca: köylerde harıl harıl eski yazı okutup yedi yaşı- n-daki çocukları hafızı-kur'an yapan i- mamların, arapça ezan okutan tari- katçıların, köy köy Mekke Şerifi Şeyh Ahmed'in vasiyetnamesini dolaştıran şeyhlerin kimlerden cesaret aldıklarını daha iyi anlıyor.

İddialarımızın doğruluğu üzerinde şüpheye düşenlere son bir iki senedir, Atatürk inkilâbına karşı ellerinde irtica bayrağını dalgalandırarak adeta mu- kaddes cihad ilân eden düzünelerle softa mecmualara sadece bir göz at- malarını tavsiye ederiz. İrticâın, taas- subun memleketimiz için ne büyük bir tehlike olduğunu yalnız bu mecmua- lara göz atmakla da kavrayamayız. Ayrıca köylere çıkmak halkla temas et- mek, memleketin kıyısından, bucağın- dan yükselen seslere de kulak vermek ister. Bu gün Doğu illerimizde işaret ettiğimiz tehlikenin büyüklüğünü belirt- mek için (Sürgünden dönen Seyyidleri- ne bağışlanan otomobili ve köşkü ile ora halkına elli bin liraya patlayan parlak ve mutantan bir töreni anlatan) Varto mektubunun politik bir endişe ile kaleme alındığına kendimizi inandırma- ğa zorlasak bile, son birkaç senedir Ankara'dan Koçhisar'a kadar yayılan bir Pilavoğlu'nu, Eskişehir toprağından güney illerine kadar kök budak salan bir Bediüzzaman'ı Ankara'nın burnu dibindeki köylere kadar sokularak köy halkını çoluğuna çocuğuna varıncaya

BİR ORMANCI KÖYÜNÜN Gelir — Gider Tablosu

Bu defaki yazımızda, Bolu ile Düzce arasında ve Düzceye bağlı, 130 evli 880 nüfuslu Sığırılık adında bir orman köyünden bahsedeceğiz. Düzce ve Boluya beşer saat uzaklıkta bulunan bu köyün halkı, bundan elli altmış yıl önce, o bölgede mevcudu otuza yaklaşan diğer komşu köylerle birlikte Trabzon taraflarından göç edip gelen dördüncü ordu muhacirleridir. Bunun içindir ki, yerli halk bu köylerde oturan keresteci köylerin hepsine «Ordulular» adını takmıştır.

Köyün arazisi gayet dar ve sıkışıktır. En zengininden ancak iki kişinin elinde yüzer dönüm toprağı vardır. Orman içinde geniş otlakiyeler bulunmadığından köylü davar ve sığır beslemekte güçlük çekmekte, en varlıklı bir köylünün kapısında ancak kırk elli davarla bir kaç inek bulunmaktadır. Bir kaç yıl önce, kecinin epeyce bir yekûn tuttuğu söylenmekte ise de orman idaresinin devamlı baskısı yüzünden, köylü bugün bu servetini hemen hemen elinden çıkarmış bir durumdadır. Köyün yeri yüksek ve ormanlarla çevrili olduğu için bağ bahçe ürünleri yetişmediği gibi sebze olarak da patates ve

kadar devriş yaptıktan sonra, 38 tane ineğini kış yaza kadar besleten en sonunda da kendine gökten inmiş Melâike süsü vererek köyün namuslu kadınlarına musallat olan bir Gül Ağa'yı ve daha sayısı milyonları aşan taliplerinden gelen adak ve niyazlarla Ankara'nın göbeğinde sefih bir Mihrace hayatı yaşayan bilmem nerenin Veliullah Zadelere nasıl görmemezlikten gelebiliriz. Bunlardan kimisi vaazlarıyla, kimisi bin bir hurafe ve uydurmalarla

soğandan başkası yetişmemektedir. Köyde bazı aileler, ihtiyaçları kadar çuha ve bez dokumaktadırlar. Sahip oldukları topraklara göre, Sığırılık köyündeki aileleri aşağıdaki tiplere göre ve dönüm hesabıyla şöyle tasnif edebiliriz.

Aile	ev	toprağı	ektiği
Büyük	10	50-100	50-100
Orta	40	25- 30	25- 30
Küçük	70	5- 10	5- 10
Topraksız	10	—	—

Diğer yazılarımızda olduğu gibi, orta tipte ve 6 nüfusa sahip bir reңberin 1947 mahsul yılındaki gelir - gider durumunu belirteceğiz.

GELİR

	Lira
30 Yarım buğday	
3 liradan	90
60 yarım mısır	
3 liradan	180
Davar ve inekten	100
Orman işletmesinde	
üç aylık kazanç	300
(İşletmeden önce yine	
iki kişi çalıştığı halde	

dolu kitaplarla kimisi dededen miras ocakzadeliğinin verdiği imtiyazlarla kimisi bir yığın mazlumun sırtından soyarak satın aldıkları hacılık ünvanları ile nasıl sinsi sinsi homurdanıp memleketi yeni bir 31 martın kucağına doğru götürdüklerini milletçe bilmemizin sırası çoktan gelmiştir. Asıl tehlikeyi bir yana bırakarak umumî efkârı başka noktalarda oyalamanın acılarını hiç bir memleket bizim kadar çekmemiştir.

Halil AYTEKİN

750 lira kazanıldığını
Ormandan kaçak
kereste çıkarmıştır

GİDER

Para harcadığı yerler	Lira
Giyim eşyası	200
Yemeklik mısır, buğday	360
Dokuma ipliğine	20
Öküz taksiti	125
Vergi ve köy salması	50
Sigara kibriit	60
Zirnat aletleri tamiri	40
Sabun, tuz, gaz	27
Berber, siğirtmacı, bekçi	40
Tahmuk, mısır, buğday	60
Şeker kahve çay	10
El	20
Çarık gönü	30
Halbant için	5
Doktor, ilaç	20
Ormandan kaçak mal yaparken yakalanan hayvanını pazardan tekrar satın almıştır.	100
Bolu ve Düzceye inis çıkış	40
Kalaycı masrafı	10
Oğullarına eski yazı okutan imamin ücreti	100
Gider toplamı	1317
Gelir tutarı	820
Gider fazlası	497

Yukarıda tesbit ettiğimiz rakamlara göre 947 mahsul yılında, bu oilenin 497 lira borçlu düştüğü görülüyor ki, bu muhacir köylerinin arazileri tapuca kayıtlı bulunmadığından ziraat bankası kendilerine kredi açmadığı için; çok zaman aylık faizi yüzde onu bulmak suretiyle şahıslardan borç para almaktadırlar. Evlenme, askerlik, ev yapma, öküz ölme gibi büyük masraflara kapı açan olaylar karşısındaki durumlarının ne olacağını köylülerden sorduğum da «İşte o zaman pusulayı şaşırırsınız. Ya varımızı yoğumuzu satar

GURBET YOLU

Açıldı gurbetin yolu,
Ak torba bağlandı omuza,
Dağların ardındayız yarın.
Başında ayrılık dumanı tüter.
Hoşca kalın, eşler, dostlar, yârenler...
Hoşca kalın.
Ağlama, anam, ağlama.
Çil horozum ötedursun küllükte,
Tütünü kesilmesin bacağın,
Tarlama konmasın eller;
Kavusuruz yine bir gün,
Bunun adına gurbet derler.
Ağlama, anam, ağlama.
Açıldı gurbetin yolu,
Babam, bu yolda gitmedi mi?
Emmim bu yolda yitmedi mi?
Ölmekse, evde de ölünür,
Yolda da ölünür;
Bulmaksa, bir yavan ekmek
Gurbette de bulunur.
Gönül yaralanır, yürek delinir,
Bu kara yazı elbet
Alnımızdan silinir.
Ağlama, anam, ağlama.

SEFER

uzak köylerden birine azap dururuz, yahutta çocuğu çocuğu yüz üstü bırakır, borçları ödemek üzere terki diyor ederiz» dediler.

Uzun kış günlerinde, hemen hemen altı aylarını işsiz güçsüz geçiren bu yayla insanların belli başlı yemek ve katıklarının neler olduğunu öğrenmek istedim. İşte yemek listesi: Pancar corbası, fasulye, biber turşusu, bulgur pilâvı. Senede bir iki defa et, sebze yemekleri, birkaç defa meyve: Yazın üç ay kadar yoğurt ve ayran. Arasına süt, yumurta. HARMANDALIOĞLU

ZİYA GÖKALP DİYOR Kİ

Ziya Gökalp'in küçük Mecmuanın 15/1/1923 tarih ve 30 sayılı nüshasında çıkan Şehir medeniyeti, köy medeniyeti isimli yazısını aşağıya alıyoruz :

Cenup vilâyetlerimizde Türklerin bil-hassa şehirlerde, Kürtlerin de Obalar da ve köylerde toplanması, şehir medeniyeti ile aşiret ve köy medeniyetinin farkından ileri gelir. Aşiretlerde ve köylerde, bir nevi feodalizm usulü cari olduğundan, aşiret ve köy medeniyetinin esasını feodalizmde aramak lâzım gelir. Buna binaen evvel emirde bu havalideki feodalizm siyasi ve iktisadi olmak üzere ikiye ayrılır. Kurunu vustada Avrupa'da mevcut olan feodalizm siyasi mahiyette idi, devlet teşkilâtı bu temel üzerine bina edilmişti.

Siyasi feodalizmde, köylüler kanunen köyün arazisine merbuturlar. Bir köy hangi beyin malikânesi ise, o köydeki ahali de köyün arazisiyle beraber o beyin malıdır. Köylüler, köylerini terkedip başka köye gidemezler. Avrupada araziye bağlı bulunan bu nevi köylülere «serfs» adı verilirdi. Serfler tasarruf ettikleri esyaya malik değildiler. Her neleri varsa malikânenin sahibine aitti. Köy beyinin köylüler üzerinde kaza hakkı vardı. Onlar tarafından bir nevi rüsum da tarh edilirdi. Görülüyor ki serflik, esaretin mütekâmil bir safhasından ibarettir. Siyasi feodalizmde, serfleri hukuktan mahrum eden ve her hakkı beylere veren bizat devletin kanunlarıydı.

İktisadi feodalizmde ise, devletin ka-

nunları, ne beyleri müstesna haklara mazhar etmiş, ne de köyleri hukuktan mahrum bırakmıştır. Kanun nazarında beylerle köylüler müsavidler. Hatta, kanun hiç kimseyi «bey» tanımaz. Kanun nazarında arazi sahipleri, sair köylüler gibi çiftçi sınıfına dahildirler. Fakat, haricte şeniyet (gerçek) kanunun bu telâkkisine tamamiyle mugayirdir. Hakikati halde, siyasi feodalizmde olduğu gibi iktisadi feodalizmde de köylüler birer malikâne mahiyetindedirler. Köylüler kurunu vustadaki serflerden farksızdırlar. köylüler köy beyinin izni olmadan başka bir köye göç edemezler. Köylülerin bütün emvalinde beyler istedikleri gibi tasarruf ederler. Köylüler üzerinde vergi tarh edebilirler ve köyde bütün dâvâları kendileri faslederler. Demek ki köylüler üzerinde bir nevi kaza hakkına da bilfiil malikirdiler.

Aşiretler de, birer seyyar köy mahiyetinde oldukları için, aynıle köylüler gibidirlar. Aşiret reisi, aşiret içinde kaza vazifesi ifa ettiği gibi her mahsulden, her kazançtan, her dâvâdan aldırır. Kürtler «filan bey filan nahiye» yahut filân aşireti yeri derler. Bu söz, beylerin âkil (yiyici) ve aşiretlerle köylülerin me'kûl (yenilen) olduğunu pek açık bir surette göstermektedir.

Köylülerle aşiretlerin bu halini tetkik için en uygun saha Diyarbakır vilâyetidir: 1 - Tam göçebe. 2 - Yarım göçebe. 3- Mukim aşiret.

Cizredeki Miran aşireti tam göçebedir. Çünkü, köyleri ve ziraatı yoktur. Yalnız çobanlıkla yaşar. Millî, Karake-

çi aşiretleri yarım göçebedirlar. Çünkü, çobanlıkla yaşamakla beraber, köyleri ve ziraatları da vardır. Midyat, Silvan, Dirik aşiretleri de mukim (yerleşmiş) aşiretlere misaldir.

Köylere gelince, bunlar da «Ağaköyü» ve «ahali köyü» namlarıyla iki kısımdır. Bu saydığımız içtimai enmuzeçlerden yalnız ahali köyleri, iktisadi feodalizmden azadedirlar. Diğerleri ümumiyetle feodal bir mahiyettedirler. Fakat bu feodalizm, kanundan doğmuş değildir. Bilâkis, kanunun tamamiyle muhalifidir. Kanun nazarında milli saltanatı hissedar olan hür fertler iktisaden «serf» menzilesine indirilmişlerdir. Bu serfler yarıc ve rençber namlarıyla iki kısımdır. Bunlar borçlu olmak bahanesiyle köy ağasının izni olmadan oturdukları köyü terk edemezler. Köy ağasının hesabına çalışmaktan başka bir nasıpları yoktur. Arazileri varsa, köy ağasına vermiye mecburdurlar.

Mamafih bu ağa köyleri mukim aşiretlere nisbetle daha serbestirlar. Mukim aşiretlerde, aşiret beyi köylülerin bütün emvaline tasarruf eder. Dâvaları faslederek vergileri tarh eder, köylülerin hayatı, malı, ırzı, herşeyi beylerin keyfine tabidir. Tam ve yarım göçebelerde de hal bu merkezdedir. Kanunların içtimai şeniyetle taban tabana zıt olmasını görmek isterseniz, Diyarbakır'ın ağa köylülerle aşiretlerini dolaşınız. Mesruti bir memlekette kurunuvustaya mahsus feodalizmin ne suretle ihya edildiğini burada vazih bir surette görebilirsiniz.

İktisadi feodalizmin bu tecellilerini gördükten sonra, türklerin ne için şehirlerde toplandığı kolayca izah edilebilir. Türkler, eskidenberi hürriyete ve müsavata aşık bir millettir. Cenup vilâyetlerinde ise hürriyet ve müsavat

HARP DESTANI

Ne acaip bir zamana uğradık
Kanaat, bereket.. biri kalmadı.
Ahır şer demişler, sözleri sadık
Ataların sözü geri kalmadı.

Alışta veriste kalmadı karar,
Saatlar saati, gün günü arar;
Millet birbirinin kanını sorar
Açık gözüz derler, kötü kalmadı.

Gaz bulunmaz, odalarda yakmağa,
Bez bulunmaz eşimize takmağa,
Yüz bulunmaz, doya doya bakmağa
Silindi yüzlerin nuru kalmadı.

Nohutla patates güleşir başa,
Ispanak, pırasa benzemez asa,
Pirinç, bulgur, börek verirdi neşe;
Mercimek, fasulye, darı kalmadı.

Bir yokluk dünyayı aldı kapattı,
Herkes aldığını onbeşe sattı,
Rençberler yazı yaban tarla etti
Dünyanın bir hali yeri kalmadı.

Veysel'in sözleri söylensin dilde
Bin dokuzyüz kırk üç dedi bu yıl da
Büyüğü, küçük herbirisi bir yolda
Ticaret ararlar kârı kalmadı.

Âşık VEYSEL

yalnız şehirlerde bulunabilir. Şehirlerde ne ağa ne bey, ne de aşiret reisi vardır. Her fert kendi evinin efendisi, kendi hukukunun sahibidir. Kanunların temin ettiği haklar şehirlerde tamamiyle caridir. Şehirdeki medeniyet, köylerdeki ve aşiretlerdeki feodal medeniyetin tamamiyle zıddıdır. İşte bu sebeptendir ki türkler, tabii bir meyelanla daha şehirlerde yüz çevirmişlerdir. Aha-

SAMAN YÜKLÜ KAĞNI

(Hikâye)

Saman yüklü kağnyı takip ediyordu. Tekerlerin hazin gıcırıtısına, hazin bir türkü tutturmış, elindeki değneği öküz boynuzu saplı çakısıyla yontuyordu. O, öküzleri imballamayı sevmeydi, hele övendre değil öküze, elini bile değmemişti. Can sıkıntısı işte! Değneği mütemadiyen yontuyordu, onunla beraber deştileri de yontuluyordu.

Kağni, aynı efkârlı türküsüyle inledi durdu. Gölgele uzadı ortalık karardı, kağni gölgesinden ayrıldı. Cırcır böcekleri kağninin türküsüne uymaya çalışıyor, geceyi karşılıyordu. Kağni ilerliyor. Samanın üzerinde bir kıpırdama oldu, başına yastık ettiği buğday çuvalına saman renkli, güz ağaç dalına benzeyen bir el tırnaklarını geçirdi yavaş, yavaş doğruldu. Saman renkli bir yüzdü bu. Fersiz gözleri, terden alınına yapışmış saçları vardı, boğazı gök boncukluydu. Kuruyan boğazından bir hırıltı çıktı. Kağninin gıcırıtısı yine kendisi türküsünü söylüyordu. Gök boncuklu iskelet tekrar inledi:

— «Ummeeeeet...» Tanrının hikmetimdir nedir, teker gıcırıtısı olmadı; değ-

li köyleri şehir ahlâkına tâbi iseler de bunlar da hamisizdirler. Binaenaleyh, her türlü tecavüzlere maruzdurlar. Bundan dolayı, türkler, bilhassa şehir hayatını tercih etmişlerdir. Şehirlerde ve ahali köylerinde yaşamaya imkân bulamayan Türkmen aşiretleri de ya kürtleşmişler yahut münkariz olmuşlardır. Çünkü buralarda yaşayabilmek için, serf hayatını kabul etmek, siyasi bentlere dahil olmak, köyde, nahiyede, kazada ve vilâyette ayrı ayrı hamilere ve efendilere nail olmak lâzımdır. Türkler bu teşkilâtları beceremedikleri için, yalnız şehirlerde yaşamaya mecbur olmuşlardır.

nek yontan «Bizim elin kağnıları sap çeker» türküsünü mırıldanan Ummet, bunu duydu. Elindeki bıçağı, bakmadan kapattı kuşağına sokarken koştu ve bağırdı:

— Oookiişşş, hoookiişşş dur öküz! Öküzler durdu, buğday sapına benzeyen kadına seslendi:

— Ne var Fatik?

— Ciğerim yanıyor Ummet...

Ummet, kağninin arkasında gadağa asılı bocutu çözdü, çalkaladı kadına uzattı. Kadın bocuttaki ayrıncı ciğerinde ki yangını söndürür ümidiyle içti, içti. Hafifleyen bocutu, minnet dolu cakar gözlerini Ummete çevirerek, uzattı ve kalkıştı gibi sessizce yattı, saman döşğine gömüldü...

Kağni saman yüklüydü, kağni iman yüklüydü, kağni buğday yüklüydü, bu kadar yürekten yalnız tekerlekler feryat ediyordu. Nankördür şu tekerler! Bir şinik buğday atsan inler, bir harman buğday atsan yine inler...

Ummet dayacağı indirdi ve seslendi:

— Yörüüü öküüüzz... Kağni sallandı,

Ummet sallandı yola koyuldular. Ne bitmez tükenmez yoldu bu! Gün doğarken çıkmışlardı, az gittiler uz gittiler dere tepe düz gittiler köy geride, fakat şehir yine çok ilerideydi. Tanrı feneri dağların ardından yavaş, yavaş doğru tepelerine dikildi o da onlarla geliyordu. Ummet, sallanan kağninin ardından kağni hızıyla yürüyordu, yokuş yeni başlamıştı. Kuruyan çatlak dudaklarını paslı diliyle iyice ıslattı. Bir ay evvel geldiği asker ocağında kendisine teslim edilen vatan toprağı için «Emanete hiyanet olmaz» diye tüfek tutan kayalaşmış ellerini göğse kaldırdı, parlayan gözlerini saman döşğinde yatana dikitti: «Allahım» de-

BİZİM KOYDE :

GÜNDÜZ

Simdi toprak damın açık kapısı önünde, bir söğüt yarması gibi duran Mehmet Duran'ın anası Ayşe Dudu'dur. Köyü seyrediyor, köyünün şairane manzarasını.. Yağmur henüz dinmiştir, cümle yaratık sudan çıkmış sıçan gibi..

Şu kel dana Hacibıtraklar'ın, bu öten horoz Kelese'nin şu karabacak oğlan Cil İsmail'in pici, bu kırtarak yürüyen, dokuz kocadan arta kalmış Çopur Esm'e'dir. Şu omuzu kürekli oğlan, Halilgocalar'ın süttan azbı, bu anıran eşek Kır Hac'ın, şu uluyan aç köpek Zebikkızı'nındır. Bu dumanı doğru çıkan bacadı Musa ağanın, şu un yüklü cızıldayan kağni Ekmek Kap'ının, bu badanalı ev köyümüzün otuz yıllık muhtarı Peltek Mehmet'in ve şu hane-i viron ben fakirindir.... Ve bu doğan güneş umududur köyümüzün...

M. KUZUGÜDENLİ

di. «Sen Bizden Peygamber şefaatinin eksik emel»

Kıvrıla, kıvrıla dağa tırmanan kağniyi Ummet ve gölgeleri takip ediyordu. Dar yolda iri gölgeler yarışa çıkıyorlar fakat kağni daima ileride feryat ederek ilerliyor, şehire ulaşınca ya da dar ineyecek...

Ummet «bu ne biçim ıştır?» dedi. Tıltılığını koparan Fatıge ne olmuştu böyle? Harman başlangıcı bir gün «Ummet, gafam ağrıyor» dedi yattı, yatış o yatış... Eh elinde hazır parası yoktu ki hastaneye iletisin. Harman sonunu bekleme lâzım, köye gelen sıhiye memuru gizlice bir iğne yaptı. Ummet parayı verirken iyice umutlanmıştı «hiç bir şeyi kalmaz geçer, bu iğne yedi türlü derde devadır!» demisti... Günler geçti, bir faydası olmadı. Üstelik iğne yeri şişmiş, güvermiş hem de Fatik'e çok acı veriyordu.

Yol cevam ediyor kağni ilerliyordu. Köy geride, hem çok gerideydi, şehire ulaşmaya da çok zaman lâzımdı. Ummet Fatigini düşündü, yanı kalan harmanını düşündü, samanı yine bin bir dalavere yapıp, ucuza alacak hancı Ali'yi düşündü, ofis ambarı önünde ve hastane kapısında nöbeti düşündü, düşündü...

Karanlığa okadar alışmıştı ki günün yadırgayacaktı. Kağni halâ kıvrıla, kıvrıla ilerliyordu yolun bir yanı dağ, diğer yanı çok derinlerde şırl, şırl akan dereydi. Ne güzeldi şu tabiat... Fatıge de güzeldi, onun asıl tabiatıydı, kadınıydı, kısırağıydı onun herşeyiydi..

Birdenbire acaip bir sesle, daldığı rüyadan uyandı. Urken öküzlere doğru koştu, korkan hayvanlar hızlanmışlar boyunduruktan çıkmaya çabalıyorlardı sağa sola seyirtiyorlardı. Karşıdan gelen küçük bir tenezzühün kuvvetli ışığı altında gölgeler karıştı, tenezzühün kornası kesik, kesik çalışıyordu. «Ah, aksi şeytan Kağniyi nereye çekse?». Urken öküzleri zaten zaptedemiyordu, tepeye doğru boyunduruğun ipine asıldı. Kağni yana yattı, tekrar doğruldu bu sefer öküzler aksi yöne, altında şırl, şırl akan dereli uçuruma yöneldiler koca kağni, ufak bir taş parçacı gibi dereye yuvarlandı, arkasından acı bir feryatta beraber... Böğürtüler, gürültüler nihayet hepsi sustu... Tenezzühün parlak ışıkları artık yolda serbestçe uzayabildiği kadar uzuyordu, karanlığı yırtan ışığı sayesinde süratle uzaklaştı, orada homurtu ve toz kaldı. Kayalarda bir çakal acı, acı uludu...

Fikret OTYAM

TÜTÜN YOLU

Amerikalı yazarlardan, Erskin Caldwell'in Tütün yolu isimli romanı bir Amerikan köyünü tanıtıyor. Romanın kahramanı, köyün yerlilerinden Lester ailesidir. Bu ailenin vaktiyle geniş toprakları varmış; fakat ekile biçile toprağın verimi azalmış. Diğer taraftan, büyük çiftlikler makine kullanmak suretiyle istihsalı ucuza malettiklerinden Lester ailesinin malı satılmamaya başlamış. Borçlanmışlar. Evvelâ tarlaların bir kısmı rehine knomuş. Ağır vergileri ödeyemediklerinden tarlalarının hepsi ellerinden çıkmış. Kendileri kendi öz topraklarında kiracı olmuşlar. Fakat tohumları ve hayvanları olmadığı için kira ile bile toprak ekemez olmuşlar. Şehirli tüccarlarda çok katı yürekli ve mal düşkünü oldukları için ödünç vermiyorlarmış. Böylece Lester ailesi büyük bir sefalet içine düşmüş. Zaten Lester'lerin başına gelenler bütün köyün başına geldiği için, aynı sefalet köyün bütün ailelerini kasıp kavurmaktadır. Köylü gün bulur gün yer. Sabah, akşam sade suda kaynamış yavan çorba yemekten çoğu deri hastalıklarına tutulur. Çok defa yiyecek te bulamazlar. O vakit yakın tarlalardan turp çalmak suretile karınlarını doyururlar. Çalmak, artık olağan bir iş hâlini alır. Ailenin hepsi cahildir. Hiç biri okuyup yazma bilmez. Kazandıkları boğazlarına yetmediği için tabii çocukların hiç biri okuyamaz. Evleri berbatır. Yağmur yağdığı günler yatakları cimcılık olur. Büyük ana, ana, baba, kız ve oğul hepsi bir odada ve dördü üç yatakta yatarlar. Hattâ oğulları evle-

nince, karısının koynuna gene bu bir tek odada, anasının ve bacılarının yanında girer.

Köyde bir papaz kadın vardır. Köylünün her işine burnunu sokar. Bu dul karı, güya halka doğru yol gösterecektir. Fakat, kendisinin yapmadığı ah, lâksızlık kalmaz. Dudasını almak için önüne diz çöken delikanlı Dude'nin boynuna sarılır ve elâlemin ortasında ona sulanır. Kendini ayıplayanlara karşı da hemen Allahın kanadının altına sığınır: «Neyapalım Allah bizim evlenmemizi söylüyor» der.

Ailenin 12 çocuğu vardır. Fakat karınlarını doyurmak için her biri başını alıp bir tarafa dağılmışlardır. Hepsinde boğaz telâşından başka bir şey düşünemez olmuştur. O kadar ki, evlâtlardan hali vakti yerinde olan birine baba Jeter ağıltan ölüyoruz, diye haber yollayınca evlât «bana ne, ne bok yerlerse yesinler» diye cevap verir. Açlık ve sefalet cemiyetin bağlandığı bütün kıymet hükümlerini böylesine yıkmış, parça parça etmiştir.

Bu öldürücü sefalet «köylüleri toprağından söküp şehire, fabrikaların kucağına atmaktadır. Ya gidip amelelik yapacak, yahut acından ölecek. Fakat ailenin reisi Jeter baba toprağı öyle sever ki orda kalıp açlıktan ölmeye razıdır: «İçinde toprak kokusu olan bir adamın Augustada bir fabrikada yaşaması mümkün değildir. Ben bir fabrikada kapalı kalınca, kafası kesilmiş tavuğa dönerim» der. Ve hakikaten de evi yanıp külleri toprağına karışınca kadar köyü terkmez.

RAKAMLARLA KÖY

Aşağıda okuyacağınız rakamlar, İstatistik Genel Müdürlüğünün 1945 yılında köyler için tertipleddiği anketin neticelerinden özetlenmiştir.

NÜFUS :		
Nüfus sayısı	muhtarlık sayısı	nüfus tutarı
1- 50	296	10 931
51-100	1561	124 319
101-150	3057	387 529
151-200	3824	672 574
201-250	3816	861 988
251-300	3489	958 921
301-400	5639	1 960 206
401-500	3798	1 698 967
501-	8581	7 398 036

KÖYLERİN DURUMU :

Ev durumu	Muhtarlık sayısı	nüfus sayısı
Toplu evli	24 520	9 672 983
Dağınık »	5 085	2 598 327
Az dağınık »	4 458	1 802 161

YAPI DURUMU

Yapı durumu	Muhtarlık sayısı	nüfus sayısı
Kerpiç	6703	2 829 067
Tuğla	56	37 951
Ahşap	5449	2 319 936
Taş	11881	4 321 232
Karışık	9974	4 565 285

GEÇİM KAYNAKLARI

İş	muhtarlık sayısı	nüfus nüfusu
Çeşidi		
Tarla mahsulleri.	28743	11 546 840
Bağcılık	772	440 168
Tütüncülük	796	480 732
Hayvancılık	1 541	450 720
Sebzecilik	162	91 333
Meyvecilik	728	443 101
Zeytincilik	560	294 825
Odunculuk	277	100 496
Kömürcülük	126	43 874
Palamutçuluk	13	3 036
Balıkçılık	24	20 469
Nakliyecilik	4	1 746
Amelelik	139	70 050
Seyyar satıcılık	1	182
Tabaklık (deri)	1	140
Kozacılık	148	78 763
Kayıkçılık	26	8 871
El ve ev işi	2	1 718

SU DURUMU

Su çeşidi	muhtarlık sayısı	nüfus sayısı
Kaynaktan içenler	22 276	9 085 281
Dere »	2 995	1 118 742
Kuyu »	5 366	2 193 648
Çeşme »	220	115 605
Göl »	258	81 751
Yağmur »	54	18 817
Karışık yerlerden »	2894	1 460 257

Tütün Yolu'nda hayatını okuduğumuz köy, filimlerin ve romanların mettiği Amerikaya hiç benzemiyor. Görüyoruz ki orada da geri, cahil, sefil insanlar var. Romancı memleketini ve köylüsünü çok sevdiği ve çekilen bu sefalete dayanamadığı için, gördüklerini olduğu gibi yazmış? Çünkü köylükleri saklamanın bu köy insanları-

na hiç bir faydası olmayacağını biliyor. Gördüklerini böyle korkmadan, tiksinden, ve aslında olduğu gibi yazması, Erskin Caldwell'e, asrımızın büyük romancıları arasında yer vermiştir. Türk köyüne ve köylüsüne ilgi gösteren herkes, dertleri bizim köylimizin derdine benzeyen, Tütün Yolu'nu okusa çok iyi olur.

KÖYDEN FIKRALAR

EFENDİNİN CANI BOYLE İSTİYOR

Okulun penceresinden karşı kayalık-
ları seyrederken, gördüğüm bir man-
zara dikkatimi çekti. Büyükçe bir ka-
yanın dibine toplaşan çoluklu çocuklu
bir kalabalık patlayan bir tabancanın
peşinden hemen kendilerini ileri atıyor
elli altmış adım ötede yerde çırpınan
irice bir cismi sürükleyerek yanlarına
getiriyorlardı. Kafamı pencereden a-
şağı uzatarak oradan geçen bir köy-
lüyü bunun sebebini sordum. Köylü:
«bunda hayret edecek birşey yok» der
gibi önce omuz silktili. Sonra diliyle di-
şinin arasından, bön bön yüzüme ba-
karak, «Köye yeni gelen orman kolcu-
su hindilere nişan alıyor» diye cevap
verdi. O sırada tabanca bir daha pat-
ladı. Aynı cisim karşıda bir daha çırp-
ındı. Peşinden aynı görülmüş koşuş-
malar ve el çırpımlar oldu. Hayretimi
gizlemiyerek «Adam çıldırmış galiba,
dedim, koca köyde nişan alacak şey
mi bulamadı? Hiç olmazsa atıcılığını
şu sokak köpeklerinde denesin, köyün
hindilerine yazık değil mi?» Köylü be-
lini omuzlayıp pencerenin altından u-
zaklaşırken; «Bilmez gibi söylüyorsun
bire öğretmen sende. Efendinin evine
et lâzım, köpek eti yenmez ki» dedi.

SIRTLAMAK

Nadir Nadi, bir Anadolu gezisinde
yollarda çamura çöken otomobilleri-
nin köylüler tarafından sırtlanarak yü-
rütüldüğünü söylüyor. Hey gidi çarıkli
emmilere, geleni sırtlar, geçenleri sırtlar.

Köylerinden geçen parti başkanını
sırtlar. Kırk yılda bir nasılsa semtlerine
uğrayan gazetecileri sırtlar. Artık ken-
disinin sırtlanması şöyle dursun ya,
sırtındaki adamlardan hiç birisi de
şöyle gönül alçaktan bir defa eğilip
de yüzündeki ifadeye bir bakmaz..
Acep ola bu çarıkli dayıları, şu gec-
miş kandilli dünyada «onmadık boz
oğlanlardan» başka sırtlayan bulun-
madığından mıdır, yüzleri ömrü bo-
yunca hep somurtkan durur.

HARMANDALIOĞLU

DİLE DİLEDİĞİNİ

Yağmurlu bir kış günü, mühim bir
zafın otomobili köyün altındaki yoldan
şehire giderken çamura gömüldü. Şo-
för köye gelerek muhtara dedi ki:
Müştaşar beyin otomobilini şimdi ça-
murdan çıkarın yoksa haliniz harap». Mu-
hatır da, Hidir Uçgözü çağırarak
camızlarını alıp derhal şoför efendiyi
le aşağı yola gitmesini müştaşar pa-
şanın otomobilini çıkarmasını emretti.
Bir buçuk saat sonra otomobil çamur-
dan çıkarıldı. Müştüşar bu çalışkan
köylüyü mükâfatlandırmak istedi «Dile
benden ne dilerdin» diye sordu. Köylü
sağlığını dilerim müştaşar paşam» de-
di. «Canım sağlığımdan sana ne dile
ne diliyorsan» Müştüşarın bu sözü kar-
şısında köylü, yutkundu, kızardı: «Na-
hiyenin karakol kumandarcılığını dilerim
paşam» dedi.

TEKÇARIK

Bize gelen kitaplar : TOP PATLADI
ORUÇ BOZULDU. Yazar : Fikret MA-
DARALI. 60 kuruş. BİR GECENİN MA-
SAÜ. Yazar Fazıla ATABEK. 100 ku-
ruş. Bu kitapları dergimizden isteye-
bilirsiniz

HİZMET SERVİSİ

Hizmet servisimiz, okuyucularımızın
her türlü sorularına cevap verir. Kitap
vesaire gibi siparişlerini derhal yerine
getirir. Cevap isteyen okuyucularımızın
15 kuruşluk posta pulu vollaamları rica
olunur.

KÖY BIBLIYOGRFYASI

(1928 — 1948)

III

Arısoy, Refet : Kalkınma programı
üzerinde köylü ile konuştuk. Gazian-
tep C. H. P. 1936 (14X20) 69 s. F: k:

Arısoy, Refet : Kalkınma programı
üzerinde köylü ile konuşmak. Gazian-
tep C. H. P. B: 1936 (14X20) 69 s: F: k:
F: k:

Aşkın, Vehbi Cem : Atatürk köyünde
uçak günü (piyes) Ankara, Ulus B.
1936 (13,5 X 19,5) 24 s. F. k.

Atasagun, Dr. Yusuf Saim : Türkiye-
de zirai kredi kooperatifleri 1929 - 1939
İstanbul, Kenen B. 1940 (17 X 24,5) 379
s. F. 200 k.

Atay, C : Köy muhtarlarının kültürel
ödevleri: İstanbul, Halk B. 1937 (12,5
X16,5) 35 s. F: 3,5 k.

Aydemir, Şevket Süreyya: İktisat mü-
cadelesinde köy muallimi, kısım: I.
Ankara, Hakimiyeti Milliye B. 1933 (24
X16,5) 60 s.

Aydemir, Şevket Süreyya: İktisat
mücadelesinde köy muallimi, kısmı: II.
Ankara Hakimiyeti Milliye B. 1933 (24
X16,5) 58 s.

Aydın, Mehmet: Köylünün sesi. İs-
tambul, Aydınlık B. 1937 (13,5 X 19,5)
32 s. F. 25 K.

Aydiner, M. : köylünün
beş yıllık kalkınma programı ve takvi-
mi 1937 - 1941, Mersin, Ataçelebi B.
1936 (23X32,5) 197 s.

Aydiner, Müslüm: Köy rehberi. Mer-
sin, Yeni - Mersin B. 1939 (16,5 X 24)
74 s.

Ayışık, Hayrettin: Köy muhtarlarının

adli vazifeleri. İstanbul, Halk B. 1937
(12 X 16,5) 30 s. F. 35 k.

Aykut, Etem - Hüdayi Ekerman: Köy-
lülerimizle hasbihal. Balıkesir idarei
hususiyet Köy Bürosu yayını.

Aykurt, Asım : Köy çiçekçiliği, İstan-
bul, Halk B. 1938 (12 X 16,5) 56 S. re-
simli, F. 4 k.

Aytekin, Halil : Harman Yangını
(Hikâyeler) Ankara Doğu B. 1945
(17,5 X 12) 128 s. F. 125 k.

(Devam edecek)

ÇİÇEK ACACAK

El ayak çatlasın toprağa karış
Her çatlak yerinde çiçek açacak
Ne varsa ondadır onunla yarış
Yarış meydanında çiçek açacak

Çek sapanı at pulluğu mazrağa
Karış tohum ile kara toprağa
Bir altın kıymeti her bir yaprağa
Verilince birden çiçek açacak

Önce boz görülen sonra al olur
Al çapanı ele, yerde ne durur
Kaldır da toprağın boz bağına vur
Değdiği yerlerde çiçek açacak

Çalışmak borç bize bağ-bahçesinde
Bu vatanın bağında deresinde
Benim gönlüm pulluk motor sesinde
Çınladığı köyde çiçek açacak

İsa SARIARSLAN

OLANDAN BİTENDAN

EVET, HAKLISINIZ

Son günlerde, gündelik gazetelerde Köy Enstitüsü mezunlarının feryat ve şikâyetlerine sık sık rastlamaya başladık. 12/8/948 tarihli Ulus gazetesindeki mektubunda Güçlü köyü öğretmeni Salih Türkoğlu, Enstitü mezunu öğretmenlerin acıklı durumunu belirterek diyor ki:

«Elimize geçen para 77 liradır. Bu miktar para ile geçimin sağlanacağına kim evet diyebilir? Bugün Enstitülerin uyguladığı program öğretmen okullarının aynıdır, keza mezunlarının da uyguladığı program aynı olduğu halde, göre göre 77 lira ücretle çalışmamıza imkân var mıdır? Aynı zamanda hürriyetimiz tahdit edilmiş yirmi sene gibi uzun bir zaman mecburi hizmetle köye bağlanmışız.»

Köy enstitüsünden mezun olup da köyde çalışan öğretmenlerin bu isteklerini yerden göğe kadar haklı buluyoruz. Vatandaş eşitliği üzerine dayanan cumhuriyet kanunlarının, aynı titizlikle köy öğretmenlerinin de haklarını koruması ve bu haksızlığı bir an evvel düzeltilmesi lâzımdır. Sesinizi, sadece gazetelere değil, Millî Eğitim Bakanlığına, Millet Meclisine, Milletvekillerine de duyurun. Dâvanızda haklısınız? Birgün elbet sizin sesinize de kulak verilecektir.

TOHURLUK

Yeni Tarım Bakanı Cavit Oral, gazetelere yaptığı bir demeçte şunla-

rı söylemiştir: «Bu memlekette ziraat politikamızın en başlı vazifelerinden birisi tohumluk dâvasını bir an evvel halletmek olmalıdır. Çünkü tohumlarımız dejenere olmağa başlamış ve hattâ olmuştur denilebilir Bunun ise memleket istihsalatındaki zararları pek büyüktür. Size bunun için bir misal vermek isterim. Türkiye'nin yılda yalnız sürme hastalığından ortalama altıyüz, yediyüz bin ton zararı vardır.

KISA HABERLER

* Bu sene Köy Enstitülerini bitiren öğretmenlerin sayısı iki bini bulacaktır.

* Köy okullarının yapımında kullanılacak keresteler piyasa fiyatının yarısına satılacak, orman bölgesinde bulunan okulların kerestesi ise çok ucuz olarak tedarik edilecektir.

* Başbakan Hasan Saka, Bursada yaptığı bir konuşmada köylü hakkında şunları söylemiştir: «En çok çalıştığını iddia ettiğimiz köylümüz dahi yılın ancak altı ayında çalışır, hattâ sekiz ayında boş kalır. Sekiz ay istirahat eden bir beldeyi dünya görmemiştir. Çalışmak lâzım.»

* Köy kütüğüne kayıtlı bulunan veya o köyde 6 aydanberi oturan 18-50 yaşlarındaki vatandaşlar köy okulu yapımı içinde 20 gün çalışmakla yükümlüdür. Bu işte kullanılacak vasıta hayvan ise bir günlük çalışma iki gün, tekerlekli vasıta ise bir günlük çalışma üç gün olarak kabul edilecektir.

YAĞMUR VE TOPRAK

(Köy Kültür Dergisi)

Ayda bir çıkar * Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden HALİL AYTEKİN * Her çeşit muhabere için adres: (P. K. 55 ANKARA) dır * İdarehanesi yok, Elvan köyünde hazırlanır. 10 sayının abone bedeli 100 kuruştur. * Basıldığı yer Sakarya Basımevi — Ankara